

3. Карпова, Л. Г., (2014). Формування професійної компетентності вчителя загальноосвітньої школи.: автореф. дис. канд. пед. Наук. Л. Г. Карпова. – Харків: ХДПУ ім. Г.С.Сковороди, 19 с. [українською мовою].

4. Кокур, О. М., (2012). Психологія професійного становлення сучасного фахівця: Монографія / О. М. Кокур. – К.: ДП "Інформ.-аналіт. агенство", 200 с. [українською мовою].

ДОСЛІДЖЕННЯ ТА АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ІНТЕРНЕТ- ЗАЛЕЖНОСТІ В ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ

УДК 159.922.7:004

Нічай Тетяна Василівна,
студентка спеціальності 053 «Психологія»
КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти»

Анотація. У статті проаналізовано вплив Інтернету на підлітків. Звертається увага, на те, що використання широких можливостей Інтернету у повсякденному житті людини має не тільки великі переваги, а й може нести певні негативні наслідки, зокрема, виникнення інтернет-залежності. Тому є необхідним пошук методів і засобів профілактики та боротьби з даною залежністю. Також, подані результати емпіричного дослідження інтернет-залежності серед підлітків.

Ключові слова: адикція, Інтернет, інтернет-залежність, інтернет середовище, підлітковий вік, особистість.

Актуальність дослідження. Інтернет-залежність вважається однією з основних проблем сучасного суспільства. Найбільше підпадають під її вплив підлітки та молодь, для яких мережа Інтернет є джерелом для самовизначення й самоствердження, а обізнаність у новітніх інтернет-технологіях – можливістю підкреслити власну значущість. Сьогодні

молода людина, яка не має доступу до Інтернету, не відвідує соціальні мережі може бути виключена з молодіжної групи. Зважаючи на це, перебування в мережі Інтернет часто стає в молодіжному середовищі критерієм оцінки особистості, може призвести до виникнення адикції – патологічного потягу до чогось, що збільшує ризик розвитку психічних захворювань.

Короткий аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми.

Проблемами методології дослідження, виявлення особливостей формування та прояву інтернет-залежності активно займалися такі відомі зарубіжні вчені, як: А. Войскунський, М. Шоттон, Д. Грінфілд, Дж. Грохот, Р. Девіс, Дж. Сулер, К. Янг та ін.. Водночас більшість авторів досліджували окремі аспекти зазначеної проблеми: проблематику інтернет-залежності як різновиду адиктивної поведінки (Б. Браун, В. Лоскутова, М. Холл, О. Шайдуліна, М. Шоттон); питання наслідків інтернет-залежності для особистості (Л. Гур'єва, Т. Карабин, О. Петрунько, В. Посохова, А. Церковний, О. Якушина).

Мета наукової публікації: аналіз особливостей інтернет-залежності підлітків в сучасних психологічних дослідженнях.

Завдання статті.

1. Здійснити теоретичний аналіз поняття інтернет-залежність.
2. Дослідити особливості інтернет-залежності в підлітковому віці.

Методи та методики дослідження. Для вирішення поставлених завдань використано:

- теоретичні методи: аналіз, порівняння, узагальнення, систематизація теоретичних даних;
- емпіричні методи: методика «Тест Інтернет-залежності» (К. Янг), методика «Спосіб скринінгової діагностики комп'ютерної залежності» (Л. Юрьєва, Т. Больбот), методика «Виявлення схильності до залежної поведінки» (В. Зав'ялова).

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасні цифрові технології викликають значний інтерес підлітків, роблять інформацію доступною у будь-якому обсязі і в будь-який час. Основні причини популярності вище згаданих технологій такі: доступність інформації, її новизна; великі релаксаційні можливості; наближеність віртуальної реальності до життєвих умов за емоційністю та естетичними канонами тощо. Інтернет-залежність – це психологічний феномен, який полягає у тому, що у людини виникає нав'язливе бажання постійно перебувати у всесвітній мережі. Інтернет-залежність – це радість, ейфорія, відсутність контролю над часом при знаходженні в Мережі, а при відсутності можливості потрапити у віртуальну реальність – пригніченість, порожнеча. Це може супроводжуватися соматичними порушеннями – сухістю в очах, болем у спині і ліктях. Іншими наслідками інтернет-залежності можуть стати зміни в характері, ігнорування домашніх обов'язків і загальна байдужість. Інтернет-залежні люди впевнені, що в будь-який момент можуть відмовитися від звички проводити час у віртуальному світі. На жаль, це не завжди так. За визначенням К. Янг Internet-залежність – це хворобливе бажання особистості постійно перебувати у цифровому віртуальному середовищі, прагнення мати доступ до мережі та відчуття психоемоційного дискомфорту в умовах його відсутності. Вона розробила систему трирівневого вивчення віртуальної залежності особистості ACE (Accessibility, Control, Excitement). Кожен з цих компонентів розкриває ряд переваг мережі Internet, які змушують пересічну особистість екстраполювати процеси соціальної та індивідуальної активності у віртуальний вимір (Young, K.S., 1999).

1) Accessibility (доступність) віртуальної мережі та її відкритість. Вона працює у зручний час, має «полегшену» форму доступу. Користувачу не потрібно чекати, поки хтось відреагує на його запит, або вступить з ним в контакт. Користувач має право користуватися сервісами мережі у режимі 24/7.

2) Control (контроль) – користувач постійно контролює свої дії, може відмінити їх, або змінити. У користувача завжди присутнє відчуття підконтрольності та прогнозованості усього.

3) Excitement (хвилювання, захоплення) – користування Internet-мережею приносить сильне емоційне перезбудження (особливо online-ігри), це може викликати залежність від яскравих, насичених емоцій.

А. Войкунський виокремлює наступні різновиди мережевої залежності, які здійснюють негативний вплив на особистість та її функціонування в інтернет середовищі (Войкунський, А. Є., 2000):

- залежність від пристроїв, які дозволяють користуватися мережею або «гаджетоманія» (ПК, планшети, телефони). Схильність до їх колекціонування; прагнення постійно ними користуватися (або тримати їх у полі доступу);

- «інформаційне перевантаження» або постійне сприйняття інформації в мережі, «безцільовий серфінг в Інтернеті»;

- мережевий шопоголізм та ігроманія;

- залежність від «кібер-відносин», постійне перебування у соціальних мережах, яке витісняє звичайне життя у фізичній площині.

Щоб дослідити інтернет-залежність в підлітковому віці було проведено дослідження. У дослідженні взяло участь 60 осіб, віком 12-14 років. В ході дослідження були отримані такі результати:

- методика «Тест Інтернет-залежності» (К. Янг): низький рівень – 33,3%, середній рівень – 56,7%, високий рівень – 10%;

- методика «Спосіб скринінгової діагностики комп'ютерної залежності» (Л. Юрьєва, Т. Більбот): відсутність ризику виникнення і розвитку комп'ютерної залежності – 26,7; стадія комп'ютерної залежності була виявлена у 15% опитуваних, стадія захоплення, «прилипання» – 58,3%;

- методика «Виявлення схильності до залежної поведінки» (В. Зав'ялова): високий рівень схильності до залежної поведінки – 18,3%,

середній рівень до залежної поведінки – 61,7%, низький рівень до залежної поведінки – 20%.

Висновки. Отже, сучасні дослідники ще не мають однозначного тлумачення проблеми інтернет-залежності та шляхів боротьби з нею. Провівши емпіричне дослідження серед підлітків, можна зробити певні висновки: вже зараз існує проблема інтернет-залежності в підлітковому віці, виявлені інтернет-залежні особи і їх кількість тільки зростає; в даний час Інтернет, в основному, використовується як засіб для навчання та розваг; виникає питання пошуку методів і засобів профілактики та боротьби з даною залежністю за допомогою психологів, педагогів та медиків.

Перспективами подальших досліджень полягають в аналізі гендерно-вікових особливостей інтернет-залежних підлітків.

Список використаної літератури

1. Young, K. S. (1999). What makes the Internet Addictive: potential explanations for pathological Internet use. *Cyber Psychology and Behavior* [англійською мовою].

ПРОБЛЕМИ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА

УДК 159.9.072.

Новохацька Ольга Євгенівна,
*студентка спеціальності 053 «Психологія»,
КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти»*

Анотація. У даній статті представлено аналіз матеріалів публікацій та результатів досліджень щодо виховання дітей з розладами аутистичного спектра. Виділені основні проблеми з якими стикаються батьки, що виховують дітей з аутизмом. Розглянуто стилі та особливості сімейного виховання, критерії порушень при вихованні таких дітей. Враховано